

VERKLARING INZAKE DE BELEGGINGSBEGINSELEN

STICHTING PENSIOENFONDS OPENBARE BIBLIOTHEKEN

December 2007

1. Introductie

Doelstelling

Dit document ("de Verklaring") beschrijft de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van het Fonds. De uitgangspunten worden door het bestuur vastgesteld.

Basis voor dit document

De Pensioen en Spaarfondsenwet (PSW) is per 8 februari 2006 gewijzigd, waarmee de Europese pensioenrichtlijn in de Nederlandse wet is geïmplementeerd. In de PSW wordt bepaald dat de bezittingen samen met de te verwachten inkomsten van een pensioenfonds toereikend moeten zijn om de, uit de statuten en reglementen voortvloeiende verplichtingen, te kunnen dekken. Dit moet blijken uit een door het pensioenfonds op te stellen Actuariële en Bedrijfstechnische nota (ABTN).

Als bijlage bij de ABTN moeten de pensioenfondsen een "Verklaring inzake de beleggingsbeginselen" opstellen en actueel houden. Dit document wordt aan de deelnemer verstrekt als deze er om vraagt.

Bijwerking van de verklaring

De Verklaring moet om de drie jaar worden herzien. Daarnaast moet het document worden herzien als er tussentijds belangrijke wijzigingen van het beleggingsbeleid optreden.

2. Uitgangspunten

Algemeen

Doel en kerntaken het Fonds

Het Fonds beschermt deelnemers, gewezen deelnemers, hun partners en kinderen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom, invaliditeit en overlijden. Voor de werknemers van in Nederland gevestigde privaatrechtelijke openbare bibliotheken of andere werkgevers die door het bestuur zijn aanvaard als aangesloten werkgevers benut het Fonds zijn collectieve kracht voor een solidaire pensioenvoorziening en een op maat gesneden individuele dienstverlening.

De kerntaken van het Fonds zijn het verstrekken van pensioenuitkeringen, het beleggen van de pensioengelden, en werkzaamheden die daar rechtstreeks verband mee houden. Het Fonds financiert activiteiten die het Fonds in staat stellen zijn kerntaken zo goed mogelijk uit te voeren.

Het Fonds beoogt niet het maken van winst. Het fonds werkt volgens een actuariële en bedrijfstechnische nota, waarin de financiële opzet van het Fonds en de grondslagen zijn omschreven.

Loyaliteit

Het Fonds belegt en beheert het pensioenvermogen in het belang van de (gewezen) deelnemers van het Fonds.

Verantwoording

Door openheid, betrokkenheid en aandacht voor het duurzaam uitvoeren van zijn taken wil het pensioenfonds zijn positie voortdurend waarmaken en versterken.

Het Fonds is zich bewust van de maatschappelijke rol die het als groot pensioenfonds vervult. Die rol dwingt het Fonds tot zorgvuldigheid in zijn handelen. Het Fonds legt periodiek verantwoording af over haar beleggingsgedrag en de mogelijke gevolgen die dit heeft voor de belanghebbenden.

Taken en verantwoordelijkheden

Bestuur, Deelnemersraad en Beleggingscommissie

Het Fonds wordt bestuurd door een paritair samengesteld bestuur van 10 leden. Het bestuur is, zonder enige uitzondering, eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het Fonds inclusief het beleggingsproces. Het bestuur stelt het beleid en de strategie van het Fonds vast.

De deelnemersraad adviseert het bestuur over een aantal nader in het reglement van de deelnemersraad omschreven zaken. De deelnemersraad bestaat uit 10 leden, die op voordracht van de vakbonden door het bestuur worden benoemd.

De beleggingscommissie adviseert het bestuur omtrent beslissingen die betrekking hebben op beleggingen. De commissie bestaat uit vier leden van het bestuur en besteedt de uitvoering van het dagelijkse beheer uit aan een professionele vermogensbeheerorganisatie.

Nevenactiviteiten

Het Fonds beperkt zich tot haar kernactiviteiten, zijnde activiteiten die haar in staat stellen haar maatschappelijke functie – de verzorging van (gewezen) deelnemers voor de financiële gevolgen van arbeidsongeschiktheid, overlijden of pensionering op basis van solidariteit en collectiviteit – zo goed mogelijk uit te voeren.

Sturing en verantwoording

Integraal financieel- en risicobeleid

Het Fonds geeft op integrale wijze inhoud aan het financiële en risicobeleid van het pensioenfonds. Hierbij bestaat een functioneel onderscheid tussen sturing (ex-ante risicomanagement), risk control en (intern) toezicht.

In het kader van de sturing wordt het beleggingsbeleid gebaseerd op Asset Liability Management (ALM), waarbij ontwikkelingen in de beleggingen en verplichtingen in hun onderlinge samenhang worden beschouwd.

Periodiek worden in samenhang twee beleidsdocumenten vastgesteld:

- **ALM studie**
De ALM studie beschrijft de beleidsuitgangspunten voor het premie- en indexatiebeleid. Uitgangspunt van de ALM studie is de relatie tussen de bezittingen en de verplichtingen van het Fonds. Het bevat de belangrijkste beleggingskeuze die het Fonds moet maken; de gewenste vermogenssamenstelling ("asset allocatie") naar beleggingscategorieën. Het risicoprofiel van deze vermogenssamenstelling wordt geanalyseerd in het licht van alle rechten én verplichtingen op fondsniveau, zowel op korte als op lange termijn.
- **Beleggingsplan/Richtlijnen Vermogensbeheer**
Het Beleggingsplan vertaalt de beleidsuitgangspunten van ALM naar concrete beleggingsdoelstellingen en vergelijkingsmaatstaven voor het rendement. Het uitgangspunt voor het Beleggingsplan zijn de uitkomsten van de ALM studie. Het Beleggingsplan legt de invulling van het beleggingsbeleid vast:
  - de gewenste vermogenssamenstelling;
  - de rendementsdoelstelling per beleggingscategorie, tot uitdrukking gebracht in één of meer vergelijkingsmaatstaven ("benchmarks");
  - in hoeverre het Fonds bereid is de feitelijke beleggingsportefeuille (tijdelijk) te laten afwijken van de strategische gewenste portefeuille ("het risicobudget");
  - het rentebeleid;
  - het valutabeleid.

Uitbesteding

Het Fonds kan zelf de beleggingen uitvoeren; het Fonds kan ook beleggingen uitbesteden aan derden die daartoe door het Fonds worden gecontracteerd. De keuze voor interne of externe uitvoering wordt getoetst aan de Uitbestedingsrichtlijn van DNB. De criteria zijn gebaseerd op beschikbare deskundigheid, schaalvoordelen en flexibiliteit.

Het Fonds heeft afdoende controlemechanismen om uitbestedingsrisico's te beheersen. Deze zijn beschreven in de ABTN.

De selectie van derden, zoals vermogensbeheerders, en de beoordeling van hun prestaties vinden plaats op basis van objectieve criteria.

Kostenbeheersing

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt het Fonds geen andere kosten dan die redelijk zijn in relatie tot de samenstelling van de beleggingen en de doelstellingen van het Fonds. De hoogte van de kosten worden periodiek getoetst aan externe vergelijkingsmaatstaven, om een objectieve beoordeling over de redelijkheid te krijgen.

Medewerkers

Deskundigheid

Het Fonds zorgt dat zij in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de professionele deskundigheid die vereist is voor:

- een optimaal beleggingsresultaat;
- een juist beheer van de beleggingen; en
- de beheersing van de aan de beleggingen verbonden risico's.

Scheiding van belangen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gewaakt voor belangenverstrengeling en/of tegenstrijdig belang. Met het oog daarop zijn bestuur en overige beleidsbepalers van het Fonds gebonden aan een gedragscode, die voldoet aan de door de Autoriteit Financiële Markten opgestelde beleidsregels.

3. Beleggingsbeginselen

Algemene uitgangspunten

Doelstelling

De doelstelling van het beleggingsbeleid van het Fonds is het behalen van een hoog en stabiel lange-termijn rendement ten behoeve van de (gewezen) deelnemers in het pensioenfonds. Het bestuur bepaalt welke risico's het Fonds bereid is daarbij te aanvaarden en houdt hierbij rekening met de opbouw van het deelnemersbestand, de solvabiliteit, en met de wenselijkheid van stabiele premies. Het Fonds vraagt aan alle betrokkenen bij haar beleggingsproces een onverdeelde toewijding aan die beleggingsdoelstelling.

Solide wijze

Het Fonds voert het beleggingsbeleid uit op solide wijze. Voor Het Fonds rust dit op de volgende pijlers:

- de activa worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers;
- de activa worden zodanig belegd dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel wordt gewaarborgd;
- deskundigheid en zorgvuldig vermogensbeheer;
- een goede organisatie met deskundige leiding, adequaat toezicht, transparantie en verantwoording.

Om aan deze voorwaarden te voldoen zal het risico- en rendementsprofiel van de totale portefeuille steeds moeten aansluiten bij de verplichtingenstructuur van het pensioenfonds, en moeten de beleggingen voldoende zijn gespreid (diversificatie).

Beleggingen

Beleggingsproces

Het beleggingsproces schept de randvoorwaarden voor de realisatie van het beleggingsbeleid. Onder beleggingsproces verstaat het Fonds het geheel van regels dat ziet op de voorbereiding, uitvoering en het beheer van beleggingen. Het Fonds verlangt van alle leidinggevenden en betrokkenen in zijn organisatie er op toe te zien dat gehandeld wordt in overeenstemming met de regels van het beleggingsproces. Dit moet leiden tot een consistent en beredeneerd beleggingsgedrag, in alle geledingen van de organisatie van het Fonds.

Beleggingsbeslissingen

Het Fonds beoordeelt elke belegging op grond van risico- en rendementsoverwegingen, en het effect van de belegging op de totale portefeuille in relatie tot de verplichtingenstructuur. Op voorhand sluit het Fonds in beginsel geen afzonderlijke beleggingscategorie, beleggingsinstrument of beleggingstechniek uit.

Grenzen aan beleggingsbeslissingen

Het Fonds onthoudt zich, of werkt niet mee aan een beleggingstransactie die verboden is, bijvoorbeeld op grond van het internationale recht. Het pensioenfonds is zich bewust van haar maatschappelijke betrokkenheid, hetgeen eveneens verwoord is in de paragraaf maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Sturing en waardering

Risicobeheersing

Voor de generieke sturing van het totale marktrisico van de beleggingsportefeuille van het Fonds zijn de allocaties naar de strategische beleggingscategorieën van groot belang. Specifieke sturing op marktrisico's vindt plaats met behulp van onder andere standaarddeviatie, tracking error en "value at risk" (VAR) methodieken. Voor kredietrisico's wordt gewerkt met limieten.

Waardering beleggingen

Het fonds heeft de waardering en administratie van de beleggingen uitbesteed. Liquide beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Illiquide beleggingen worden gewaardeerd met algemeen geaccepteerde waarderinggrondslagen.

Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Algemeen

Het Fonds is van mening dat corporate governance en duurzaamheid onlosmakelijk met zorgvuldig ondernemerschap verbonden zijn. De ondernemingsleiding moet in staat zijn hierover verantwoording af te leggen. Een dergelijke verantwoording is inherent aan goed ondernemingsbestuur en daarmee van belang om te voorkomen dat de onderneming zich gaat vervreemden van de samenleving waarvan zij deel uitmaakt.

De activiteiten van het Fonds op het gebied van corporate governance en duurzaamheid vormen voor het Fonds geen doel op zichzelf. Uitvoering van het beleid van het Fonds op deze gebieden wordt steeds getoetst, onder andere door middel van een kosten-baten analyse, aan haar primaire verantwoordelijkheid – een optimaal rendement in het belang van de (gewezen) deelnemers.

Het Fonds draagt uit dat beursgenoteerde ondernemingen duurzaam in staat moeten zijn een maximale opbrengst te genereren voor hun aandeelhouders, en beoordeelt het beleid van bestuur en raad van commissarissen van een onderneming in het licht van die doelstelling. Deze doelstelling impliceert dat een onderneming de belangen van andere bij de onderneming betrokken "stakeholders", zoals werknemers, klanten, leveranciers en verschafters van vreemd vermogen, niet kan negeren.

Mede gelet op het internationale karakter van haar aandelenportefeuille beoordeelt het Fonds de kwaliteit van de corporate governance op basis van beginselen en codes die door gezaghebbende internationale organisaties worden opgesteld. Daarnaast betreft het Fonds waar mogelijk en relevant ook nationale beginselen en codes in haar oordeel; voor Nederland geldt dit in het bijzonder voor de “Code Tabaksblad”.

Corporate Governance

In het kader van de door de Commissie Tabaksblad geformuleerde “best practices” is in 2005 een actief stembeleid ingevoerd met betrekking tot Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. De code Tabaksblad is opgesteld om het bestuur van en het toezicht op Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen te verbeteren. Een apart hoofdstuk is ingeruimd voor de verantwoordelijkheid van institutionele beleggers. Van hen wordt verwacht er op toe te zien dat ondernemingen op een zorgvuldige wijze met deze principes en best practice bepalingen omgaan. De code onderstreept ook de plichten van institutionele beleggers op dit gebied. Deze plichten betreffen transparantie van het stembeleid, de verantwoording van dit beleid en het stemgedrag tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Deze plichten zijn opgenomen in de Wet op het financieel toezicht (Wft), welke op 1 januari 2007 in werking is getreden.

Maatschappelijk bewustzijn (Social Responsible Investing: SRI-beleid)

Het Fonds legt – als lange termijn belegger – de aandacht op de lange termijn doelstelling van de onderneming waarin zij belegt in termen van duurzame economische groei. Het Fonds betreft informatie over duurzame economische groei – vaak van niet-financiële aard – bij haar analyses van de kwaliteit van ondernemingen en brengt het belang daarvan tevens onder de aandacht van haar dienstverleners zoals externe vermogensbeheerders.